

Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți

Politica Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți
privind Accesul Deschis la informație

Ediția: 2
Revizia: 0
Data: 22.10.2018
Pag. 1 din 6

POLITICA UNIVERSITĂȚII DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI PRIVIND ACCESUL DESCHIS LA INFORMAȚIE

APROBAT	Senatul USARB, proces-verbal nr. 4 din 24.10.2018	RECTOR	 conf. univ., dr., Natalia GAȘITOI	
VERIFICAT	COMISIA PENTRU PROIECTE ȘI RELAȚII DE PARTENERIAT	PREȘEDINTE	 conf. univ., dr., Valentina PRIȚCAN	
ELABORAT	BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ	DIRECTOR	Elena HARCONIȚA	
	Subdiviziunea USARB	Funcție	Semnătură	Data

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 2 din 6
	Politica Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți privind Accesul Deschis la informație	

Context

Accesul Deschis la rezultatele cercetărilor este libera disponibilitate online, fără de restricții, a informației științifice pe Internet și face parte din angajamentul Guvernului Republicii Moldova privind transparența și datele deschise.

Pentru comunitatea academică era digitală oferă o varietate de oportunități privind diseminarea electronică a rezultatelor cercetării, dintre acestea fiind Accesul Deschis. El prevede un acces online gratuit la cunoștințe și reutilizarea acestora sub formă de publicații, date științifice și materiale conexe.

Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți (în continuare USARB) recunoaște importanța strategică a Accesului Deschis la informație pentru diseminarea cunoștințelor științifice în spiritul promovat de Inițiativa Accesului Deschis de la Budapesta (2002); Declarația de la Bethesda privind Accesul Deschis la Publicații (2003); Declarația de la Berlin privind Accesul Deschis la Cunoștințe în domeniul Științei și Științelor Umanitare (2003); Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova (2004); Principii obligatorii privind accesul public la rezultatele cercetărilor finanțate de Consiliul European de Cercetare (European Research Council) (2008); Proiectul pilot al Comisiei Europene (Science in Society) în Programul Cadru pentru Cercetare (PC7) (2008). Recomandarea Comisiei (UE) din 25 aprilie 2018 privind accesul la informațiile științifice și păstrarea acestora.

Definiții

Accesul Deschis (AD) (Open Access – OA) este un acces online la informațiile științifice fără bariere financiare, legale sau tehnice pentru utilizatorul final.

Acces Deschis de tip „Gold” (de Aur) – publicarea în reviste cu acces deschis sau alegerea unei opțiuni de acces deschis în reviste hibride. Publicația este disponibilă pe site-ul revistei, fără taxă de abonament. În revistele hibride autorul sau instituția plătește, în general, o taxă pentru procesarea articolului (Article Processing Charge, APC) sau plătește editorului o taxă de acces deschis pentru a face un articol disponibil în acces deschis.

Acces Deschis de tip „Green”(Verde) – publicarea în reviste tradiționale sau electronice și depozitarea sau autoarhivarea de către cercetători a unei copii (de obicei versiune „post-print”) într-un repozitoriu (arhivă cu acces deschis) instituțional sau

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 3 din 6
	Politica Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți privind Accesul Deschis la informație	

tematic după o perioadă de embargo, dar care nu depășește o anumită perioadă (cel mult 6-12 luni după publicare).

Acces Deschis - Atitudine USARB

Publicarea electronică a rezultatelor cercetărilor oferă oportunitatea de a împărtăși ideile și cunoștințele în mod liber comunității științifice și publicului larg. Informația științifică constituie un element vital pentru procesul științific și de cercetare. Eliminarea barierelor de acces la publicațiile științifice realizate în cadrul USARB pune fundamentele pentru o comunicare științifică eficientă, îmbogățește educația și oferă o vizibilitate mai mare și măsurabilă a activității de cercetare.

Fiind o mișcare globală de nivel mondial, Accesul Deschis (AD) susține circulația liberă, deschisă fără nici un fel de bariere financiare, legale sau tehnice a informațiilor și ideilor. Prin Accesul Deschis este asigurat accesul gratuit, imediat, on-line la rezultatele cercetării științifice, precum și dreptul de a utiliza și reutiliza aceste rezultate. Astfel AD garantează transformarea modului de comunicare a rezultatelor științifice.

Unica restricție în utilizare este respectarea dreptului de autor, astfel reproducerea și distribuirea materialelor publicate în AD va asigura autorilor controlul asupra integrității muncii lor și dreptul de a fi recunoscuți și citați corespunzător.

Accesul Deschis urmărește scopul de a beneficia de conținutul informațional internațional și de a asigura crearea și distribuirea conținutului local. USARB este interesată de promovarea unei noi paradigme a AD pentru a oferi mai multe beneficii științei și societății. Publicațiile cercetătorilor de la Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Republica Moldova, vor avea o vizibilitate sporită, un impact și prestigiu mai mare în comunitatea științifică națională și mondială, vor augmenta reitingul instituției la nivel mondial. Accesul Deschis va îmbunătăți diseminarea rezultatelor cercetării realizate în cadrul USARB.

Obiective:

Prin realizarea Politicii USARB privind Accesul Deschis la informație se va susține administrarea, diseminarea și conservarea pe termen lung a lucrărilor științifico-didactice ale membrilor comunității universitare.

Asigurarea accesului cât mai larg posibil la produsul științific universitar.

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 4 din 6
	Politica Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți privind Accesul Deschis la informație	

Asigurarea accesului

Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, luând în considerare prevederile Legii Republicii Moldova nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, a Recomandării 2011/71 I/UE din 27 octombrie 2011 adoptată de Comisia Europeană, Recomandării Comisiei (UE) din 25 aprilie 2018 privind accesul la informațiile științifice și păstrarea acestora, care se referă la digitizarea și accesibilitatea online a materialului cultural și conservarea digitală, se angajează să disemineze rezultatele cercetării finanțate din fonduri publice și din proiecte pe baza principiilor Accesului Deschis, să încurajeze cercetătorii să-și manifeste sprijinul pentru Accesul Deschis, publicând articole în reviste cu Acces Deschis, să pună la dispoziția publicului accesul la Repozitoriul Instituțional Open Research Archive (ORA) USARB: lucrări științifice: monografii, teze de doctorat, autoreferate, materialele sesiunilor științifice, lucrări didactice și metodice etc., în scopul creșterii vizibilității științifice pe plan național și internațional a comunității academice locale.

Prin Politica AD USARB:

- încurajează cercetătorii – câștigătorii de proiecte și granturi să publice lucrările lor în conformitate cu principiile paradigmei Accesului Deschis;
- dezvoltă metode și căi de evaluare a contribuției la realizarea Accesul Deschis în scopul menținerii standardelor de calitate.

Monitorizarea

Departamentul pentru Știință și Relații internaționale va superviza și pune în aplicare Politica USARB privind Accesul Deschis la informație.

1. Implementarea Accesului Deschis la publicațiile științifice, prin două modele complementare: *autoarhivarea / arhivarea în Repozitoriul Instituțional (RI) ORA (Open Research Archive) USARB* și publicarea în revistele cu acces deschis, înregistrate în DOAJ - Directory of Open Access Journals.

2. Crearea și dezvoltarea Repozitoriului instituțional, care să conțină cele mai reprezentative lucrări din toate domeniile științifico-didactice: articole științifice, monografii sau capitole în monografii, teze de doctorat, autoreferate, materiale ale conferințelor, materiale didactice, rapoarte, prezentări etc.

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 5 din 6
	Politica Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți privind Accesul Deschis la informație	

3. USARB mandatează Biblioteca Științifică în calitate de coordonator și executor în gestionarea RI ORA USARB și plasarea produsului științifico-didactic universitar în acces deschis.

4. Politica prevede ca toate publicațiile științifice elaborate în baza proiectelor de cercetare finanțate de stat și din granturi, să fie incluse în Repozitoriul Instituțional ORA - USARB la data publicării sau în caz de embargo, nu mai târziu de 6-12 luni de la publicare.

5. În baza Declarației de permisiune autorul este de acord cu distribuirea în Acces Deschis a materialelor publicate în condiția neutilizării lor în vederea obținerii de profit. Drepturile oferite BȘ USARB reprezintă o licență irevocabilă în conformitate cu drepturile de autor.

6. Lucrările realizate cu susținerea deplină sau parțială a USARB și publicate în Centrul Editorial universitar sunt pasibile integral postării în ORA USARB.

7. În vederea asigurării calității publicațiilor este recomandată recenzarea (peer review) lor.

8. Înainte de a depune lucrarea la tipografia USARB, autorii solicită CIPul (catalogarea înaintea publicării) de la CNC (Camera Națională a Cărții) prin intermediul Bibliotecii Științifice.

9. Autorii prezintă formatul electronic integral al lucrării, în special materialele conferințelor științifice, în vederea clasificării fiecărui articol în corespundere cu CZU pentru a facilita organizarea și regăsirea informațiilor.

10. Autorii sunt încurajați să publice la edituri care permit autoarhivarea în RI ORA USARB cu acces deschis.

11. Autorii sunt obligați să prezinte la Biblioteca Științifică, subdiviziunea *Cercetare și informare bibliografică*, referințele bibliografice și abstractul lucrării în cazul în care editura la care a apărut lucrarea nu permite autoarhivarea ei în RI.

12. Cercetătorii de la toate subdiviziunile universitare (catedre, laboratoare, centre științifice, Biblioteca Științifică) și alte persoane sunt încurajate să promoveze cu promptitudine și eficiență publicarea în acces deschis.

13. Responsabilii pentru realizarea și promovarea acestei politici, soluționarea litigiilor cu privire la interpretarea și aplicarea ei, realizarea modificărilor pe baza recomandărilor din partea părților interesate sunt Prorectorul pentru activitatea științifică și directorul Bibliotecii Științifice.

	Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți	Ediția: 2 Revizia: 0 Data: 22.10.2018 Pag. 6 din 6
	Politica Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți privind Accesul Deschis la informație	

14. Politica USARB privind Accesul Deschis la informație va fi reînregistrată în formă de mandat instituțional în ROARMAP (Registry of Open Access Repositories Mandatory Archiving Policies) care autorizează accesul deschis la rezultatele cercetărilor științifice, realizate din fonduri publice. Repozitoriul instituțional USARB este înregistrat în Registrul Arhivelor cu Acces Deschis (ROAR, Registry of Open Access Repositories), Directoriul Arhivelor cu Acces Deschis (DOAR, Directory of Open Access Repositories), DURA Space.

15. Biblioteca Științifică va asigura funcționarea Repozitoriului Instituțional – ORA USARB și va elabora un raport anual către Senat.

16. Politica are un efect imediat, intră în vigoare din data aprobării și va fi revizuită odată în 3 ani.

Copyright și licențe

17. Fiecare lucrare publicată de autorii – colaboratori ai USARB va obține licența Creative Commons de Atribuire-Necomercial (CC BY-NC) ceea ce oferă libertatea de reutilizare și este mandatată în politicile finanțatorilor (CC BY).

Licența „Atribuire – Necomercial” (CC BY-NC) permite altora de a copia, utiliza, distribui, transmite și afișa public lucrarea și de a face și distribui lucrări derivate în orice mediu digital în orice scop necomercial, atâta timp cât este creditat autorul lucrării originale și nu sunt încălcate drepturile de autor.